

Základná škola Vinodol, Školská 1, Vinodol

Plán koordinátora finančnej gramotnosti
školský rok 2022/2023

Riaditeľka školy

Mgr. Janka Poláková

Koordinátor finančnej gramotnosti

Mgr. Michaela Pavkovová

Úvod

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Táto schopnosť je kontinuum tých schopností, ktoré sú podmienené vekom, rodinou, kultúrou či miestom bydliska, je označením pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a meniace sa ekonomické prostredie. Národný štandard finančnej gramotnosti určuje, akými poznatkami, zručnosťami a skúsenosťami musia pedagogickí zamestnanci a žiaci disponovať, aby mohli nepretržite rozširovať svoje vedomosti o osobných financiách podľa toho, ako sa budú meniť ich zodpovednosti a príležitosti.

Pri uplatňovaní jednotlivých tém a kompetencií finančnej gramotnosti je zachovávaný vzťah k základnému rámcu finančnej gramotnosti ako celospoločenskej osvety a tieto sú riešené vo vzťahu k fungovaniu jednotlivca a rodín v ekonomickej oblasti, k pochopeniu otázky bohatstva a chudoby, k hodnotovej orientácii k peniazom, k modelom zabezpečenia jednotlivca a rodín peniazmi s uvedením príkladov extrémov, k osobným a rodinným modelom zabezpečenia životných potrieb; tiež je analyzované ekonomické fungovanie rodín, modely fungovania ekonomicky úspešných jednotlivcov a kopírovanie ich životnej cesty, zdôrazňuje sa potreba nárastu počtu ekonomicky úspešných jednotlivcov ako dôležitého prvku hospodárskej rastu krajiny a napomáha sa prepojeniu vzdelávania talentov s víziou ekonomickej úspešnosti jednotlivcov.

1. Hlavné úlohy a ciele

Plán práce koordinátora pre finančnej gramotnosti bol skoncipovaný na základe Pedagogicko-organizačných pokynov na školský rok 2022/2023, úloh publikovaných v Národnom štandarde finančnej gramotnosti, Štátneho vzdelávacieho programu, Školského vzdelávacieho programu a plánu práce školy.

Hlavnou úlohou koordinátora je v rámci školy zabezpečiť rozvoj kompetencií, na základe ktorých bude žiak vedieť:

- vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia;
- pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou;
- osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne;
- prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia;
- nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov;
- posúdiť význam boja proti korupcii, ochrany proti praniu špinavých peňazí a ochrany;
- finančných záujmov EÚ;
- prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov;
- určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach;
- stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov;
- poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby;

- zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných;
- potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti;
- identifikovať zdroje osobných príjmov;
- vypracovať osobný finančný plán;
- popísať spôsob používania rôznych metód platenia;
- uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe;
- vysvetliť daňový a odvodový systém;
- zväziť príspevky na darcovstvo a filantropiu;
- identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov;
- zhodnotiť spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zdĺžením alebo ako ich zvládnuť;
- mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov;
- diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite;
- vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení;
- finančných cieľov;
- zhodnotiť investičné alternatívy;
- vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi;
- vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie;
- charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením;
- charakterizovať komerčné poistenie.

2. Obsah práce koordinátora finančnej gramotnosti

Koordinátor finančnej gramotnosti monitoruje, koordinuje a metodicky usmerňuje výchovu k finančnej gramotnosti, spolupracuje s vedením školy, triednymi učiteľmi a ostatnými pedagogickými zamestnancami.

3. Tematické okruhy finančnej gramotnosti

Finančná zodpovednosť spotrebiteľa

- Zodpovednosť za finančné rozhodnutia
- Finančné rozhodnutia a ich možné dôsledky
- Zdroje finančných informácií
- Výhody dobrej finančnej informovanosti jednotlivca
- Kontrola osobných údajov a informácií
- Druhy osobných údajov a informácií, ktoré by nemali byť odhalené tretím osobám
- Dôsledky odhalenia osobných informácií a údajov
- Prijímanie finančných rozhodnutí zvažovaním alternatív a dôsledkov

- Priorita osobných želaní/potrieb
- Merateľné krátkodobé finančné ciele
- Rozhodovanie pri krátkodobých finančných cieľoch
- Komunikačné stratégie na diskusiu o finančných záležitostiach
- Míňanie peňazí u detí predchádzajúcich generácií
- Hodnoty a postoje predchádzajúcich generácií
- Hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov
- Podmienky na vrátenie výrobkov v miestnych obchodoch

Plánovanie, príjem a práca

- Osobné, rodinné a spoločenské potreby
- Problematika zabezpečovania životných (ekonomických) potrieb jednotlivca a rodiny, príklady základných životných potrieb
- Povolanie a zamestnanie
- Osobné príjmy človeka
- Vzťah človeka a rodiny k peniazom
- Úspešnosť a neúspešnosť človeka v živote
- Výdavky na domácnosť
- Zdroje príjmov v domácnosti
- Majetok
- Porovnávanie cien rovnakého výrobku v rôznych obchodoch
- Spôsoby zabezpečenia životných potrieb celej rodiny rodičmi
- Práca v domácnosti
-

Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľa

- Bohatstvo a chudoba
- Ekonomická sféra človeka a rodiny
- Hospodárne zaobchádzanie s osobnými vecami, hospodárne správanie sa v domácnosti
- Hospodárne zaobchádzanie s pomôckami a predmetmi v škole a mimo nej
- Zodpovedné rozhodovanie pri nákupe primerané osobnému veku
- Charitatívne organizácie v blízkom okolí
- Dedenie – predmety dedenia členov domácnosti
-

Úver a dlh

- Nakupovanie a požičiavanie predmetov/peňazí
- Dôsledky nakupovania a požičiavania predmetov/peňazí
- Vlastnosti človeka, ktorý si požičiava osobnú vec iného jedinca

- Opätovné získanie si dôvery požičiavajúceho, ak človek stratil alebo poškodil požičanú vec
- Požičiavanie si cenných predmetov a peňazí – situácie, ktoré môžu nastať

Sporenie a investovanie

- Prispievanie sporenia k finančnej prosperite
- Spôsoby sporenia
- Investícia
- Výhody ukladania peňazí vo finančnej inštitúcii
- Míňanie sumy peňazí, našetrených v peňažnej inštitúcii
- Daň
- Priebeh kúpy domu a auta, výdavky s kúpou spojené
- Nutnosť vytvárania prostredia dôvery a bezpečia pri používaní peňazí v rámci denného nakupovania a v rámci ich šetrenia
- Predchádzanie stratám a znehodnoteniu vecí a peňazí

Riadenie rizika a poistenie

- Existencia vonkajších vplyvov na hospodárenie človeka
- Význam starých rodičov v rodine, význam ich dôstojného postavenia, vyjadreného zdravím a sociálnou istotou
- Potreba poistenia, jeho fungovanie

4. Formy uplatňovania finančnej gramotnosti v praxi

- Integrovaná súčasť vzdelávacieho obsahu vhodných vyučovacích predmetov a výchovného obsahu triednických hodín
- Kooperatívne vyučovanie
- Brainwriting
- Rolestorming
- Svetový deň mlieka v školách
- Svetový deň zdravia
- Svetový deň sporenia
- Zber starého papiera
- Brainstorming, diskusie, besedy
- Zážitkové učenie – situačné hry
- Rolové hry
- Práca s internetom
- Tvorba a prezentácia projektov
- Nástenky a výstavky
- Odborné prednášky
- Exkurzie a výlety

5. Integrovanie do vyučovacích predmetov a výchovného obsahu

5.1 Uplatňovanie finančnej gramotnosti v rámci primárneho vzdelávania ISCED 1

Už na primárnom stupni vzdelávania sa žiaci stretávajú s peniazmi v podobe vreckového, alebo im rodičia kupujú hračky. Cieľom finančnej gramotnosti je učiť ich hodnotu peňazí, čo si za ne človek môže alebo nemôže kúpiť, ako s peniazmi hospodárne narábať. Je to základ toho, aby až tieto deti budú dospelé a budú sami viesť svoje financie, dokázali s nimi rozumne naložiť a vedeli sa orientovať na finančnom trhu.

Žiaci na 1. stupni základných škôl získavajú informácie o finančnej gramotnosti primerané veku, pričom získané vedomosti, zručnosti a hodnotové postoje rozširujeme špirálovite vzhľadom na obsah učiva a vek žiakov.

1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Celková kompetencia

Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi

Čiastková kompetencia 4: Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodu, ochrany proti praniu špinavých peňazí

Čiastková kompetencia 1:

Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie/údaje dostať k nepovolánym osobám. Opísať možné dôsledky prezradenia vybraných osobných informácií.

Úroveň 2:

Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov. Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

Čiastková kompetencia 2:

Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v rôznych typoch obchodov (napr. elektronické, kamenné). Jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov.

Úroveň 2:

Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu. Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík. Uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).

Čiastková kompetencia 3:

Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančným trhom

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2:

Vysvetliť význam ochrany vkladov v SR. Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi.

Čiastková kompetencia 4:

Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Navrhnuť spôsoby riešenia finančných situácií, v ktorých sa stretne s klamstvom, podvodom, nečestným správaním.

Úroveň 2:

Identifikovať korupčné správanie. Identifikovať podvodné správanie. Uviesť príklady zneužívania verejných zdrojov.

2. Plánovanie, príjem a práca

Celková kompetencia

Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu

Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie toku peňazí

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať zdroje osobných príjmov

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plán

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť daňový a odvodový systém

Čiastková kompetencia 4: Zhrnúť právne formy podnikania a základné predpisy pre oblasť podnikania

Čiastková kompetencia 1:

Identifikovať zdroje osobných príjmov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať, čo sú osobné príjmy človeka.

Úroveň 2:

Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá). Charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti.

Čiastková kompetencia 2:

Vypracovať finančný plán

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť.

Úroveň 2:

Vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory).

Zostaviť rozpočet domácnosti.

Zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby.

Charakterizovať typy rozpočtov (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny.

Čiastková kompetencia 3:

Vysvetliť daňový a odvodový systém

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2:

Uviest' príklady, ako štát využíva príjmy z daní.

Čiastková kompetencia 4:

Zhrnúť právne formy podnikania a základné predpisy pre oblasť podnikania

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2:

Vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch podnikateľských subjektov v praxi.

Navrhnuť vlastný projekt a individuálne aj tímovo pracovať na jeho realizácii.

3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia

Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Čiastková kompetencia 4: Popísať používanie rôznych metód platenia

Čiastková kompetencia 1:

Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby. Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze.

Vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava.

Úroveň 2:

Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou). Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Čiastková kompetencia 2:

Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti. Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.

Úroveň 2:

Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky. Opísať základné typy bankových produktov.

Čiastková kompetencia 3:

Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Porovnať ceny rovnakého alebo podobného výrobku a/alebo služby v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe, primerane veku.

Úroveň 2:

Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov. Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Čiastková kompetencia 4:

Opísať používanie rôznych metód platenia

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí. Vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí).

Úroveň 2:

Opísať moderné spôsoby platenia. Rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné). Opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene. Porozumieť prepočtu meny (napríklad českých korún na Euro a naopak).

4. Úver a dlh

Celková kompetencia

Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov

Čiastková kompetencia 2: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov.

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť

Čiastková kompetencia 1:

Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Zdôvodniť voľbu nákupu tovaru alebo služby alebo požičania si predmetu.

Úroveň 2:

Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty. Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie. Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver.

Čiastková kompetencia 2:

Mať základné informácie o jednotlivých druhoch úverov poskytovaných spotrebiteľom

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Vysvetliť, že peniaze sa dajú požičať vo finančných inštitúciách.

Úroveň 2:

Uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov. Vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri úveroch spotrebiteľom.

Čiastková kompetencia 3:

Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Vysvetliť, čo môže nastať pri požíčianí si cenných predmetov alebo peňazí.

Úroveň 2:

Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie.

5. Sporenie a investovanie

Celková kompetencia

Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť investičné alternatívy

Čiastková kompetencia 1:

Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať, ako a prečo človek môže sporiť.

Úroveň 2:

Vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“. Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele.

Čiastková kompetencia 2:

Zhodnotiť investičné alternatívy

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2:

Uviesť príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom. Uviesť možnosti využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti). Zdôvodniť výber zvoleného produktu pre investovanie voľných finančných prostriedkov.

6. Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia

Používanie primeraných stratégií riadenia rizík

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Čiastková kompetencia 2: Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením

Čiastková kompetencia 3: Charakterizovať komerčné poistenie

Čiastková kompetencia 1:

Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviest' príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti. Vysvetliť podstatu rizika a jeho typy.

Úroveň 2:

Opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť. Vysvetliť podstatu a význam poistenia. Uviest' základné druhy poistenia (životné a neživotné).

Čiastková kompetencia 2:

Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a komerčným poistením

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Vysvetliť, prečo a kedy sa ľudia potrebujú poistiť. Na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje.

Úroveň 2:

Vysvetliť základný účel verejného poistenia. Charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým

Čiastková kompetencia 3:

Charakterizovať komerčné poistenie

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2:

Rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel. Vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti (zariadenia).

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v rámci primárneho vzdelávania ISCED 1

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v predmete **matematika**

Ročník	Téma - obsah
1.	Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 20
2.	Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 100
3.	Násobenie a delenie v obore násobilky, Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie
4.	Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000, Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v predmete **slovenský jazyk**

Ročník	Téma - obsah
2.	Prosba – želanie, Tvorba otázok – žiadosť o informáciu, Rozhovor.
3.	Reklama, Vyjadrenie vlastnej túžby, Inzerát, Porekadlo, Príslovie, Ľudové rozprávky
4.	Diskusia. Interview

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v predmete **etická výchova**

Ročník	Téma - obsah
1.	Postoje a zručnosti v medziľudských vzťahoch (chrániť si veci

	svoje i iných)
2.	Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch, Iniciatíva, Naša trieda
3.	Postoje a spôsobilosti medziľudských vzťahov, Riešenie konfliktov – výchova k zmierlivosti, Pomoc, darovanie, delenie sa
4.	Reálne a zobrazené vzory, Rozvoj tvorivosti a iniciatívy, Náš región – naša vlasť

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v predmete **prvouka**

Ročník	Téma - obsah
1.	Vodné zdroje
2.	Povolania

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v predmete **prírodoveda**

Ročník	Téma - obsah
3.	Dôsledky znečistenia rôznych vodných zdrojov
4.	Zdroje elektrickej energie Význam el. energie pre človeka

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v predmete **vlastiveda**

Ročník	Téma - obsah
3.	Moja obec, Moja krajina
4.	Slovensko

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v predmete **informatika**

Ročník	Téma - obsah
3. - 4.	Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe, Informačná spoločnosť – legálnosť používania.

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v predmete **výtvarná výchova**

Ročník	Téma - obsah
3.	Reliéf (mince)
4.	Podnety rôznych oblastí poznávania sveta

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v predmete **pracovné vyučovanie**

Ročník	Téma - obsah
3.	Tvorivé využitie technických materiálov, Stravovanie a príprava pokrmov
4.	Človek a práca, Základy konštruovania (zdroje elektrickej energie)

5.2 Uplatňovanie finančnej gramotnosti v rámci nižšieho sekundárneho vzdelávania – ISCED 2

Finančné vzdelávanie na druhom stupni základnej školy plynulo nadväzuje na finančné vzdelávanie na prvom stupni základnej školy.

1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Celková kompetencia

Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi

Čiastková kompetencia 4: Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí

Čiastková kompetencia 1:

Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie/údaje dostať k nepovolaným osobám. Opísať možné dôsledky prezradenia vybraných osobných informácií.

Úroveň 2:

Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov. Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

Čiastková kompetencia 2:

Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v rôznych typoch obchodov (napr. elektronické, kamenné). Jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov.

Úroveň 2:

Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu. Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík. Uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).

Čiastková kompetencia 3:

Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančným trhom

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2:

Vysvetliť význam ochrany vkladov v SR. Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi.

Čiastková kompetencia 4:

Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Navrhnuť spôsoby riešenia finančných situácií, v ktorých sa stretne s klamstvom, podvodom, nečestným správaním.

Úroveň 2:

Identifikovať korupčné správanie. Identifikovať podvodné správanie. Uviesť príklady zneužívania verejných zdrojov.

2. Plánovanie, príjem a práca

Celková kompetencia

Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu

Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie toku peňazí

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať zdroje osobných príjmov

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plán

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť daňový a odvodový systém

Čiastková kompetencia 4: Zhrnúť právne formy podnikania a základné predpisy pre oblasť podnikania

Čiastková kompetencia 1:

Identifikovať zdroje osobných príjmov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať, čo sú osobné príjmy človeka.

Úroveň 2:

Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá). Charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti.

Čiastková kompetencia 2:

Vypracovať finančný plán

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť.

Úroveň 2:

Vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory).

Zostaviť rozpočet domácnosti.

Zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby.

Charakterizovať typy rozpočtov (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny.

Čiastková kompetencia 3:

Vysvetliť daňový a odvodový systém

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2:

Uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní.

Čiastková kompetencia 4:

Zhrnúť právne formy podnikania a základné predpisy pre oblasť podnikania

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2:

Vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch podnikateľských subjektov v praxi.

Navrhnuť vlastný projekt a individuálne aj tímovo pracovať na jeho realizácii.

3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia

Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Čiastková kompetencia 4: Popísať používanie rôznych metód platenia

Čiastková kompetencia 1:

Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby. Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze.

Vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava.

Úroveň 2:

Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou). Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Čiastková kompetencia 2:

Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti. Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.

Úroveň 2:

Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky. Opísať základné typy bankových produktov.

Čiastková kompetencia 3:

Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Porovnať ceny rovnakého alebo podobného výrobku a/alebo služby v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe, primerane veku.

Úroveň 2:

Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov. Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Čiastková kompetencia 4:

Opísať používanie rôznych metód platenia

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí. Vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí).

Úroveň 2:

Opísať moderné spôsoby platenia. Rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné).

Opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene. Porozumieť prepočtu meny (napríklad českých korún na Euro a naopak).

4. Úver a dlh

Celková kompetencia

Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov

Čiastková kompetencia 2: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov.

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť

Čiastková kompetencia 1:

Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Zdôvodniť voľbu nákupu tovaru alebo služby alebo požičania si predmetu.

Úroveň 2:

Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty. Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie. Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver.

Čiastková kompetencia 2:

Mať základné informácie o jednotlivých druhoch úverov poskytovaných spotrebiteľom

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Vysvetliť, že peniaze sa dajú požičať vo finančných inštitúciách.

Úroveň 2:

Uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov. Vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri úveroch spotrebiteľom.

Čiastková kompetencia 3:

Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Vysvetliť, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí.

Úroveň 2:

Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie.

5. Sporenie a investovanie

Celková kompetencia

Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť investičné alternatívy

Čiastková kompetencia 1:

Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať, ako a prečo človek môže sporiť.

Úroveň 2:

Vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“. Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele.

Čiastková kompetencia 2:

Zhodnotiť investičné alternatívy

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2:

Uviesť príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom. Uviesť možnosti využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti). Zdôvodniť výber zvoleného produktu pre investovanie voľných finančných prostriedkov.

6. Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia

Používanie primeraných stratégií riadenia rizík

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Čiastková kompetencia 2: Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením

Čiastková kompetencia 3: Charakterizovať komerčné poistenie

Čiastková kompetencia 1:

Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti. Vysvetliť podstatu rizika a jeho typy.

Úroveň 2:

Opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť. Vysvetliť podstatu a význam poistenia. Uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné).

Čiastková kompetencia 2:

Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a komerčným poistením

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Vysvetliť, prečo a kedy sa ľudia potrebujú poistiť. Na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje.

Úroveň 2:

Vysvetliť základný účel verejného poistenia. Charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým

Čiastková kompetencia 3:

Charakterizovať komerčné poistenie

Očakávaná, že žiak je schopný:

Úroveň 2:

Rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel. Vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti (zariadenia).

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v rámci nižšieho sekundárneho vzdelávania – ISCED 2

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v predmete **slovenský jazyk a literatúra**

Ročník	Téma - obsah
5.	E-mail, sms, plagát, inzerát, reklama
6.	Interview, reklama, diskusia – argument a protiargument
7.	Plagát, inzerát, reklama – prezentácia, diskusia
8.	Aká je budúcnosť plastov? Diskusia, diskusný príspevok, vlastný názor. Tri želania – rozprávanie.
9.	Príslovkové určenie – Kde, Kedy, Ako a Prečo vznikli peniaze? Poštový peňažný poukaz. Úradný list, úradný životopis, objednávka, reklamácia, sťažnosť, žiadosť.

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v predmete **anglický jazyk**

Ročník	Téma - obsah
5.	Číslovky od 0 – do 100. Môj svet. Rodina a priatelia. Čas. Ľudia.
6.	Radové číslovky – dátum. Moja rodina, moja škola. Náš školský výlet. Naše prázdniny. Riešenie problémov: Jedálny lístok. Televízne programy
7.	Jedlo. V obchode. Porovnávanie cien: Môj život. Moja rodina. Ako pomáhám doma– nakupovanie, vreckové.
8.	Londýn, anglická libra, zmenáreň. Porovnávanie cien tovarov.
9.	Svet práce. Brigády, zárobky, skúsenosti z brigád, vreckové. Zamestnanie, kariéra.

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v predmete **nemecký jazyk**

Ročník	Téma – obsah
7.	Rodina
8.	Oslavujeme
9.	Osobnostný portrét.

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v predmete **matematika**

Ročník	Téma – obsah
5.	Tvorit' úlohy z praxe - slovné úlohy spojené s obchodovaním, porovnávaním cien tovaru, výdajmi v domácnosti, ...Porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie (primerané veku) pri nákupe
6.	Vedieť uviesť príklady použitia desatinných čísel v bežnom živote – ceny tovaru v eurách. Riešiť slovné úlohy – nákup, predaj, zľavy a akcie – sú skutočne vždy výhodné? Cena práce – mzda platená za hodinu / za počet vyrobených kusov (výkon). Pochopiť a vážiť si hodnotu ľudskej práce a peňazi ako jedného z prostriedkov jej vyjadrenia. Možnosti získania peňazí na nákup pozemku, domu, bytu, záhrady s určitými rozmermi – úver, pôžička, sporenie,...
7.	Primerané slovné a podnetové úlohy z oblasti bankovníctva a finančníctva. Opísať svoju predstavu o tom, ako človek môže sporiť. Definovať daň a vysvetliť rozdiel medzi daňou z pridanej hodnoty a daňou z príjmu.
8.	Porozprávať, aké môžu byť výdavky na domácnosť a aké môžu byť zdroje príjmov v domácnosti. Príjem = kladné číslo, výdavky = záporné číslo. Vedieť pripraviť rozpočet na plánovanie pravidelných výdavkov a úspor.
9.	Príklady na výpočty príjmov/výdavkov – nákup, predaj, práca a mzda.

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v predmete **informatika**

Ročník	Téma – obsah
5. – 9.	Vedieť prezentovať svoj postoj k peniazom aktívnym podieľaním sa na spravovaní financií v rodine a osvojuje si, čo znamená žiť hospodárne. Informácie okolo nás – prezentácie, vytvorenie plagátu. Osvojovať si potrebu hospodárneho zaobchádzania s učebnými pomôckami a školskými potrebami a predmetmi v škole. Dokázať pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby. Vedieť opísať rôzne typy miestnych finančných inštitúcií. Vyhľadávanie informácií. Odhaliť bežné typy spotrebiteľských podvodov, včítane on-line podvodov. Informačná spoločnosť – počítačová kriminalita, legálnosť programov, autorské práva. Identifikovať relevantné finančné informácie potrebné na prijatie rozhodnutia.

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v predmete **fyzika**

Ročník	Téma – obsah
6.	Vedieť ohodnotiť vlastnú prácu a prácu druhých
7.	Vedieť riešiť jednoduché výpočtové úlohy s využitím vzťahu pre výpočet ceny za spotrebné teplo. Vedieť získať informácie o energetickej hodnote a rôznych cenách základných potravín
8.	Vedieť si uvedomiť aj finančnú hodnotu okuliarov pri odstraňovaní chýb oka. Vedieť aplikovať vzťah na výpočet práce a cenu práce v úlohách. Dokáže zaujať kladný postoj k opatreniam vedúcim k úsporám energie aj z finančného hľadiska

9.	Chápať cenové rozdiely medzi elektrickými spotrebičmi podľa výšky spotreby elektrickej energie. Iné zdroje energie.
----	---

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v predmete **chémia**

Ročník	Téma – obsah
7.	Chemická výroba – Poznať hodnotu vecí ako výsledku práce. Pomenovať základné ľudské potreby. Prírodné suroviny (potreba separácie odpadov, recyklácie). Metódy oddeľovania zložiek zmesi – Čistenie odpadových vôd, destilácia. Zachovať trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca (Horenie látok so vzdušným kyslíkom). Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny (Hasenie horiacich látok).
8.	Pochopiť a vážiť si hodnotu ľudskej práce a peňazí ako jedného z prostriedkov jej vyjadrenia (pH roztokov). Vymenovať svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti. Poznať a harmonizovať osobné, rodinné a spoločenské potreby (Alkalické kovy – biogénne prvky, potravinové zdroje).
9.	Zdroje uhlíkovodíkov – ropa, zemný plyn, uhlie a ich vplyv na životné prostredie. Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu. Kyslíkaté deriváty – alkoholy – Popísať fungovanie problematiky jednotlivca a rodiny v ekonomickej oblasti. Prírodné látky – cukry, tuky, bielkoviny. Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti. Vedieť uviesť príklady, prečo sa oplatí jednotlivcovi byť dobre finančne informovaný.

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v predmete **biológia**

Ročník	Téma – obsah
5.	Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne, šetriť drevo, recyklovať odpad. Šetriť vodu, využívanie alternatívnych zdrojov energie.
6.	Pochopiť pojem riziko, vedieť identifikovať základné druhy rizík a vysvetliť základné metódy riadenia rizík. Vysvetliť systém zabezpečenia pre prípad zdravotne a sociálne nepriaznivej situácie a staroby. Vysvetliť v rámci súkromného poistenia podstatu a význam poistenia majetku, zodpovednosti za spôsobené škody, úrazového a životného poistenia.
7.	Zdroje uhlíkovodíkov – ropa, zemný plyn, uhlie a ich vplyv na životné prostredie. Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu. Kyslíkaté deriváty – alkoholy – Popísať fungovanie problematiky jednotlivca a rodiny v ekonomickej oblasti. Prírodné látky – cukry, tuky, bielkoviny. Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti. Vedieť uviesť príklady, prečo sa oplatí jednotlivcovi byť dobre finančne informovaný.

8. – 9.	Osvojiť si čo znamená žiť hospodárne. Šetriť prírodné zdroje, fosílné palivá a nerastné suroviny (znižovanie nákladov na energie = úspora financií v domácnosti). Využívanie alternatívnych zdrojov energie.
----------------	--

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v predmete **dejepis**

Ročník	Téma - obsah
5.	Čo potrebujeme vedieť pri prechádzke časom. Písomné historické pramene. Kde sme bývali v minulosti a kde bývame dnes. Ako si človek vytváral rodinu. Práca – trest alebo radosť. Detská práca. Prvé knihy. Médiá. Keď zlyhá komunikácia.
6.	Doba bronzová, medená, železná. Civilizácie starého orientu. Grécka kultúra. Rímska ríša, dôsledky jej rozpadu. Ako sa žilo v stredoveku
7.	Slovania, Veľká Morava, Slováci v Uhorskom kráľovstve – banské mestá, Kremnica, mincovňa, dukát. Humanizmus a renesancia, výroba kníh. Gotika, objavné plavby, zlato, dobyvatelia. Dôsledky zámorských objavov – hospodárske zmeny. Habsburská monarchia – osvietenské reformy.
8. – 9.	Priemyselná revolúcia. Osvietenstvo. Slováci a revolučný rok 1848/49. Modernizácia a industrializácia. Matica slovenská. Vyst'ahovalectvo. Prvá svetová vojna. Dôsledky rozpadu Rakúsko - Uhorska. Vznik ČS.

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v predmete **geografia**

Ročník	Téma - obsah
5.	Opísať možnosti finančnej pomoci pri živelných pohromách a katastrofách. Financovanie opráv pamiatok UNESCO.
6.	Vedieť posúdiť pojmy bohatstvo a chudoba, environmentálne problémy, rozdiely. Posúdiť problematiku bohatstva a chudoby v štátoch Afriky. Posúdiť problematiku bohatstva a chudoby v štátoch Ázie (kasty) v súvislosti s hospodárskymi aktivitami človeka.
7.	Posúdiť problematiku financovania pamiatok UNESCO. Bankovníctvo. Finančná zodpovednosť, banky (dlhy, úspory), problematika pôžičiek z EB. Európska únia. Vedieť posúdiť rozdiely v hospodárskej úrovni krajín EÚ.
8.	Slovensko – vedieť posúdiť problematiku bohatstva a chudoby, vyst'ahovalectva. Hospodárska kríza. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi v súvislosti s cestovným ruchom.
9.	Vedieť posúdiť pojmy bohatstvo a chudoba, environmentálne problémy, rozdiely. Posúdiť problematiku bohatstva a chudoby v štátoch Austrália a Oceánia. Posúdiť problematiku bohatstva a chudoby v štátoch Ameriky (Latinská Amerika, banánové republiky) v súvislosti s hospodárskymi aktivitami človeka.

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v predmete **občianska náuka**

Ročník	Téma - obsah
5.	Moja škola.
6.	Život v minulosti a dnes.
7.	Usporiadanie ľudskej spoločnosti. Prečo sú vo svete vojny. Základné ľudské práva a slobody. Participácia v širšom spoločenskom prostredí – dobrovoľníctvo.
8.	Občianske práva – ochrana spotrebiteľov. Štát a právo. Rodinné právo. Trestné právo. Rovnaký prístup ku všetkým deťom. Právo na vzdelanie a hru. Práva menších.
9.	Základné ekonomické otázky. Typy ekonomík. Trhový mechanizmus. Ako sa stať podnikateľom. Spotreba a spotrebiteľ. Peniaze a funkcia peňazí. Banky a sporiteľne. Poisťovne. Produkty a služby bánk. Sporenie. Druhy sporenia. Euro v SR. Osobné financie. Hospodárenie v domácnosti. Štátny rozpočet. Dane a daňová sústava. Ochrana spotrebiteľa. Vplyv reklamy na spotrebiteľov. Práva spotrebiteľa v EU.

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v predmete **etická výchova**

Ročník	Téma - obsah
5.	Riešenie problémov – drogy, choroby, znečisťovanie životného prostredia. Radosť a vďačnosť, aký je môj svet. Vzťah k starým, chorým, postihnutým ľuďom.
6.	Drogová závislosť, hazardné hry. Hľadám svoj vzor. Pozitívne vzory v každodennom živote. Pozitívne vzory správania v histórii a literatúre. Hodnoty priateľstva, čo môžem urobiť pre druhých.
7.	Ako čeliť manipulácii a tlaku. Etické hodnoty vzťahu k vlastnej rodine. Dobré meno a pravda ako etické hodnoty. Pravidlá hry práva a povinnosti v rodine.
8.	Ochrana života a starostlivosť o zdravie. Škodlivosť fajčenia, alkoholu, drog,... Ekonomické hodnoty a etika.
9.	Plánovanie svojej budúcnosti. Vedieť povedať nie, sebaovládanie. Hracie automaty, nadmerné sledovanie televízie, počítačové hry. Masmediálne vplyvy. Ochrana pred vplyvom siekt.

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v predmete **technika**

Ročník	Téma - obsah
5. – 9.	Remeselná výroba, výrobok. Želania, potreby, peniaze. Peniaze a práca. Rozpočet. Priemysel na Slovensku. Dopravné prostriedky. Elektronika – pojem ľudská práca, životné potreby, hodnoty, jednotlivec v ekonomickej oblasti, finančná zodpovednosť, mzda.

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v predmete **hudobná výchova**

Ročník	Téma - obsah
--------	--------------

5.	Slovenská populárna hudba.
6.	W. A. Mozart. Opera, opereta, balet.
7.	Hviezdy rokovej hudby. Hudba na internete
8.	Skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov. Muzikál

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v predmete **výtvarná výchova**

Ročník	Téma - obsah
5.	Podnety architektúry. Podnety tradičných remesiel.
6.	Podnety tradičných remesiel. Podnety rôznych oblastí poznávania sveta
7.	Odievanie. Umenie v galérii, výstavy. Súčasné umenie, dizajn, architektúra, interiér/exteriér. Reklama
8.	Skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov. Muzikál
9.	Moderné umenie. Rôzne druhy médií. Úprava zovňajšku. Tradičné remeslá.

Uplatňovanie finančnej gramotnosti v predmete **telesná výchova**

Ročník	Téma - obsah
5. – 9.	Úrazové poistenie. Financovanie školských športových súťaží. Lyžiarsky výcvik. Plavecký výcvik.

6. Očakávané výsledky

Od naplnenia plánu rozvoja finančnej gramotnosti očakávame, že žiaci budú vedieť posúdiť význam trvalých životných hodnôt, zväžiť vplyv peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanoviť životné priority a východiská na zabezpečenie životných potrieb. Žiaci budú vedieť správne vyhodnocovať prijímané informácie a využívať správne rozhodovacie procesy pri osobných financiách, budú rozumieť a orientovať sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny, vedieť vyhodnotiť vzťah práce a osobného príjmu, v rámci možností dokážu organizovať osobné financie a používať rozpočet na riadenie hotovosti, orientovať sa v problematike udržania výhodnosti, požičiavania za priaznivých podmienok a zvládania dlhu, vedieť aplikovať rôzne finančné stratégie (veku primerané), ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi, používať primerané stratégie riadenia rizík.

Plán práce koordinátora je otvorený dokument, počas roka sa môže meniť a dopĺňať o ponúkané, aktuálne resp. žiadané aktivity.

Vypracovala: Mgr. Michaela Pavkovová
(koordinátor finančnej gramotnosti)

.....

Vo Vinodole, 02.09.2022